

OGRSKI SOCIALISTI ZAHTEVAJO, DA JOŽEF TAKOJ ODSKOPI.

Ogrski kabineti vsajajo in pa dajo; socialisti se še smirajo, meden faktor.

KARL DIKTIRA POLITIKO NA OGRSKEM.

Budapešta, 16. avg. (čez Dunaj). — Paul Garami, voditelj socialistične stranke, je danes izjavil, da socialisti ne bodo utopili v novo vlado toliko časa dokler Jožef Habsburg ne odloži regentstva in popolnoma izgine iz ogrskega političnega življenja. Ministrski predsednik Friedrich je rezerviral za socialiste tri portfelje (trgovina, socialna skrb in delo), ali socialisti izjavljajo, da nečete imeti nobenega opravka v vladi, ki je reakcionarna in monarhistična.

Martin Lovassy je odgovoril socialistom, da Jožef ne bo zdaj rezigniral, ker to bi pomenilo civilno vojno. Zunanji minister grof Julij Andrássy je pa dejal, da se naj takoj skliče stari parlament, ki naj določi obliko vlade in da ni treba čakati na volitve in na novo skupščino.

Novo ministrstvo je danes prišlo, da bo služilo toliko časa dokler ni ustave in da bo v tem času priznavalo nadvojvodo Jožefa kot "kraljevskega regenta."

Pariz, 17. avg. — Vrhovni svet mirovne konference je obvestil rumunsko vlado, da Rumunija nima pravice narekovati novih pogojev Ogrski in da vsa vprašanja odločidno, finančno in mejno, tudi vprašanja gloda na vojno, desetine in distribucije živil in drugega materiala imajo rešiti zavezniki.

Berlin, 16. avg. — Z Dunaja poročajo, da je prišel v Budapešto kurir iz Švice in je izročil nadvojvodi Jožefu pismo bivšega cesarja Karla, kateri piše svojemu sorodniku, da je on (Karl) še vedno kronan kralj Ogrske. Karl dalje pobožša Jožefa za svojega namestnika za toliko časa dokler se on ne vrne. Koučno se Karl zahvaljuje Jožefu za njegovo zvestoto in za sluge za habsburško dinastijo.

London, 17. avg. — Depeshe iz Budapešte čez Berlin se glase, da je ogrski kabinet z Lovassyjem na čelu zopet padel. "Vossische Zeitung" piše, da je Friedrich ponovno sprejel ponudbo za organiziranje nove vlade in grof Lovassy je zdaj minister za zunanje stvari. Nov kabinet bo ultrakonzervativen in podpirajo ga krščanski socialisti. — Neka druga depesha iz Budapešte poroča, da so socialisti prepredili sestavo Lovassyjevega kabineta, ko so zahtevali, da mora biti nova vlada demokratska. Arretirani več tisoč komunistov, med katerimi je tudi Garbat, načelnik bivše sovjetske vlade, je tudi izrazil vihsren protest pri socialistih.

Pariz, 16. avg. — Kolikor je bilo mogoče izvedeti, je vrhovni svet mirovne konference dovolil Rumuncem, da nekaj časa še lahko ostanejo v Budapešti.

Pariz, 16. avg. — Jugoslovanska mirovna delegacija je dostavila protestno noto vrhovnemu svetu mirovne konference proti pripoznanju vlade Jožefa Habsburga na Ogrskem. Nota imenuje Jožefa in njegove pristaje ogrske levolariste in pravi, da Jožefova vlada pomeni vpostavljanje habsburške dinastije, kar postavlja v nevarnost Jugoslavijo in druge narode, ki so se osvobodili avstro-ogrškega gospodstva.

Budapešta, 16. avg. — Ogrska vlada je v velikih škripcih, kaj početi s takozvanimi "belimi bankovci", ki jih je izdala sovjetska vlada in katerih kar milijoni v deželi. Ako jih razveljavijo, bodo nešteti ljudje postali brezali.

Budapešta, 16. avg. — Ogrska vlada je v velikih škripcih, kaj početi s takozvanimi "belimi bankovci", ki jih je izdala sovjetska vlada in katerih kar milijoni v deželi. Ako jih razveljavijo, bodo nešteti ljudje postali brezali.

Budapešta, 16. avg. — Ogrska vlada je v velikih škripcih, kaj početi s takozvanimi "belimi bankovci", ki jih je izdala sovjetska vlada in katerih kar milijoni v deželi. Ako jih razveljavijo, bodo nešteti ljudje postali brezali.

Budapešta, 16. avg. — Ogrska vlada je v velikih škripcih, kaj početi s takozvanimi "belimi bankovci", ki jih je izdala sovjetska vlada in katerih kar milijoni v deželi. Ako jih razveljavijo, bodo nešteti ljudje postali brezali.

Budapešta, 16. avg. — Ogrska vlada je v velikih škripcih, kaj početi s takozvanimi "belimi bankovci", ki jih je izdala sovjetska vlada in katerih kar milijoni v deželi. Ako jih razveljavijo, bodo nešteti ljudje postali brezali.

MEHIKA ODSLOVILA BRITISKEGA ZASTOPNIKA.

Washington, 17. avg. — William Cummings, zadnji diplomatični predstavnik Velike Britanije v Mehiki, je dobil večeraj nalog od Carranzove vlade, da naj zapusti Mehiko. Anglija ni še do danes priznala Carranzove vlade, a kljub temu je imela v glavnem mestu Mehike nadomestnega poslanca. Ker so zdaj faktično pretrgani vsi stiki med Anglijo in Mehiko, bo angleška vlada najbrž zahtevala, da Združene države zastopajo britiske interese v Mehiki.

NOVI IZGREDI IN BOJI NA IRSKEM.

Spopadi z vojaštvom so trajali vse noč v Londonderryju.

DESET RANJENIH.

London, 17. avg. — Iraka je zopet vzplamnela. Angleška vlada je sklenila s silo zatreti slunfeinovsko republikanško gibanje v okraju Clare. Vojaške čete so vstopile v privatna stanovanja in arretirani je bil vsakdo, ki je imel sinfeinovske zastave ali druga republikanška znamenja v hiši ali celo v škripih. Vojaška kampanja se rategne na Cork, Limerick, Tipperary in Kerry.

V soboto zjutraj so Irski strjeljali iz pušk na Rocky Island v luci Corca, na katerem se nahaja skladišče smodnika. Garnizija je odgovorila s tretjanjem iz strojnice, število izgub še ni znano.

V Londonderryju na severnem obrobju Irake so bili vse noč med petkom in soboto nemiri in izgredi. Poročajo se, da so se spopadi razširili na mesto Carrickmacross, ki so nastali, ko so se spopadli nacionalci (katoliški Irski) in unitaristi ali oranžarji (protestantovski Irski); nacionalisti so praznovali Veliki šmaren in priredili so več izletov, medtem ko so oranžarji arankirali patriotične demonstracije v prid Anglije.

Pri izgredih na otoku Coal je bilo ranjenih deset oseb v boju s polleisti. — V Londonderryju je vojaštvo pomagalo oranžarjem v bojih z nacionalisti, ki so morali bežati. Nemiri so trajali do sobote zjutraj in na mnogih hišah in prodajalnah so bila pobitja vsa okna; materialna škoda je velika.

Pariz, 17. avg. — Francoski zmerni socialisti, katerih vodja je Albert Thomas, so pričeli s kampanjo za irsko republiko.

V BELGIJI PREDI GENERALNA STAVKA.

Brusel. — Zastopniki železničarjev, poštnih in brzojavnih uradnikov in mornarjev so na izrednem zboru sklenili z veliko večino, da njihove organizacije stopijo v generalno stavko 18. t. m. (to je danes), ako vlada ne ugodil njihovim zahtevam. Zbor je tudi sklenil, da v slučaju stavke ponudijo delavni vladi zaščito javne lastnine.

JEKLAJSKI DELAVCI V SOUTH CHICAGO SO ODGLASOVALI ZA STAVKO.

South Chicago, Ill. — 18.000 jeklarskih in železniških delavcev je odglasovalo za stavko. V smislu tega glasovanje ima vodstvo organizacije pozvati delavce na stavko, če tako zahtevajo dogodki. Na vsakih dve sto glasov za stavko je bil loddan konaj en glas proti stavki.

SELJE PRIVATNIH PODJETNIKOV.

Washington, D. C. — Stephen O. Mason, predsednik podjetniške organizacije, poznane pod imenom National Association of Manufacturers of the United States, je priporočal, da kongres osvoji postavke, ki preprečujejo železničarjem stavkati. Po njegovem mnenju naj s ustanovi komisija, ki ima odločati o spornih vprašanjih. Priporočal je tudi, da naj železnice pridejo pod upravo privatnih lastnikov.

DELAVCI SO ZASUKALI KOPJE PROTI PODJETNIKOM.

STAVBINSKI PODJETNIKI TIRANI PRED SODIŠČE.

Obtoženi so zarotniškega dogovora, da ovirajo stavbinsko obrt.

Chicago, Ill. — Dozdaj so podjetniki že parkrat nastopili na sodišču proti štrajkaščim delavcem, češ, da ovirajo s štrajkom in bojkotom industrijo. Ali zdaj so se pa stavbinski delavci poslužili ravno tega orožja proti stavbinskim podjetnikom v Chicagu in okolici.

Dogodek se je razvil takole: Stavbinski podjetniki so sami ponudili tesarskim delavcem povišanje meзде od ure na 92½c, ko je bila pogodba še v veljavi. Seveda so stavbinski podjetniki stavlili to ponudbo pod gotovimi pogoji, ki so bili zanje koristni. Tesarski delavci so spoznali nastavljen past, pa niso šli kar menilci vanjo. Videli so, da so stavbinski podjetniki prelomili pogodbo od strani delodajalcev zase. Zahtevali so, da se meзда od ure povisja na en dolar. Stavbinski podjetniki so pričeli kričati, da so tesarski delavci prelomili veljavno pogodbo, dasiravno je bila stvar narobe.

Ker stavbinski podjetniki niso hoteli nič slišati o zahtevi tesarskih delavcev, so tesarski delavci ustavili delo. Manjši in neodvisni podjetniki so takoj podpisali pogodbo s tesarskimi delavci, ker so privolili v njih zahteve in so deset tisoč tesarskih delavcev se vrnilo na delo. Stavbinski velepodjetniki so spoznali, da je zanje bitka izgubljena, pa so se dogovorili s trgovci, ki prodajajo stavbinski material, da zaprosijo svoje trgovine, nakar so tudi sami izprli svoje stavbinske delavce vseh strok. S tem činom je bila ustavljena stavbinska obrt v Chicagu in okolici.

Bila je izvršena navadna zarota stavbinskih velepodjetnikov, da spravijo male stavbinske podjetnike na kant, stavbinsko delavce vseh strok pa podvržejo v staro sužnost. Delavci so proti tem podjetniškim zarotnikom v Chicagu in državnih pravdnik Welch za okraj Lake nastopili sodnijski pot. Podjetniki, ki so bili arretirani v Chicagu so bili postavljeni pod poroštvo. Vsak je moral položiti tisoč dolarjev poroštva. Ravno ti podjetniki pa pridejo na zatožno klop tudi v okraju Lake, ker so tudi v tem okraju s svojim zarotniškim početjem ustavili stavbinsko obrt.

Delavci, ki bi rad kupili desko, da popravi svojo hišo, ne more kupiti te deske, ker mu je trgovci, ki tržijo s stavbinskim materialom ne prodajo. Dobro bi bilo, da nastopijo proti tem zarotnikom sodnijsko pot tudi hišni posestniki, ker trpe njih posestva škoda.

STAVKARJI NA ŽELEZNICAH SO SE VRNILI NA DELO.

Chicago, Ill. — Delavci, ki so zastavkali v železniških delavnicah so se vrnili na delo v soloto. S tem je začasno odvrnena velika stavka železničarskih delavcev v delavnicah. Posledice par dni trajajoče stavke je bilo takoj občutiti. Nekatere železnice so črtale nekaj osebnih in tovornih vlakov v voznem redu, ker se je bilo bati, da se število polomljenih lokomotiv in železniških voz tako pomnoži, da bo nemogoče vzdržati promet.

Njih zahteve bodo predložene železniškemu ravnatelju Hinesu. V mesdno gibanje so vstopili pisarniški delavci, skladiščniki in skladiščni delavci, ki štejejo okoli 450.000 oseb. J. J. Forrester, predsednik njih organizacije izjavlja, da zahtevajo štiri in štiri deset ur dela v tednu in povišanje meзде od ure za dvajset centov.

STAVKA GLEDALIŠKIH IGRALCOV.

Chicago, Ill. — V soboto zvečer so zaštrajkali igralci gledališča Woods 30 minut pred začetkom predstave. Gledališče je bilo polno gledalcev, ki so plačali približno \$2000 vstopnine, ali ko se je dvignil zastor, je bil na odru ravnatelj, ki je povedal ljudem, da naj gredo domov in vsakdo dobi povrnjen denar za vstopnico. — V Chicagu je zaprtih že več gledališč valed stavke igralcev in igralk. Gledališčne družbe so izposlovale pri sodišču sodnijsko prepoved proti štrajkarjem.

ČKI MILJONARJA ODOBRAVA STAVKO.

BELA VRANA MED VIŠJIMI ŠTIRI STO.

Ravnatelj podjetja se ne strinja s njenimi namori.

Chicago, Ill. — Semintje se najde med štiri sto oseb, ki se ne strinja, da živi od dela družih, ne da bi od teh dohodkov kaj vrnila človeški družbi.

Pi Cranovi kompaniji je zastavkalo sedem tisoč delavcev, ki zahtevajo povišanje meзде, priznanje organizacije in zboljšanje delovnih razmer.

Mrs. Frances R. Lillie, hči umrlega milijonarja Richard T. Crana in sestra Richard T. Crana Jr., sodanjega predstojnika kompanije, ki ima precejšnje število delnic Cranove kompanije, je pisala John J. Kukulskemu, organizatorju Ameriške delavske federacije, v katerem pravi, da je pravica na strani delavcev in da so paravnoroavnali, ker so zastavkali. V pisnu nadaljuje, da ne more več prikrivati fakta, da Cranova družina prejema izredno velike dohodke, ne da bi v zameno kaj vrnila človeški družbi. Čimpreje bo vzeti nezastužen denar od tistih v Cranovi družini, ki niso nič storili za človeško družbo, ampak vedno delali le škodo drugim, toliko bolj zanje.

J. B. Berryman, prvi kompanijski predsednik, izjavlja, da se bo ravnateljstvo še nadalje pogajalo s štrajkaščimi delavci, toda mrs. Lillie na predstavlja nazorov kompanijskega vodstva.

Njen brat je pomiloval sestro, češ, da zahaja med "radikalne" sociološke kroge.

Mrs. Lillie, Cranova hči, je dobro poznana v delavških krogih v Chicagu. Pri zadnji stavki krojačev in šivilj je šla na stavkovno stražo in bila je arretirana. Ona je tudi članica delavske stranke.

FARMARJI IN DRAGINJA.

Washington, D. C. — Pet farmarjev je prišlo v glavno mesto, da obiščejo predsednika in s njim konferirajo o draginji. Obedovali so v hotelu, v katerem so baje najnižje cene in plačali za obed enajst dolarjev. Farmarji so plačali obedi, toda pri tem so izražali, da je na farmarja, ki je v potu svojega obraza pridelal produkte, ki so jim bili postavljeni na mizo, prejel le dva in osemdeset centov. To resnico so povedali tudi predsedniku Wilsonu.

Povedali so dalje predsedniku, da producenti ne povzročajo draginje, ampak da je nezmožna draginja posledica brezvestne spekulacije in delo odukrskih profitarjev, to je posredovalcev, ki posreduje med producentom in konzumentom.

DEMOKRATJE IZ JUŽNIH DRŽAV OVIRAJO BOJ PROTI DRAGINJI.

Washington, D. C. — V senatnem poljedelskem odseku ovirajo boj proti draginji, ki ga je priporočil predsednik Wilson, demokrkatje iz južnih držav, ker nasprotujejo, da se zakon za živilsko kontrolo razširi tudi na čevlje in obleke in da se določi kazen za nagromadovanje.

SENATNI ODSEK DOBI INFORMACIJE O MIROVNI POGODBI.

ODSEK POJDE V TOREK V BELO HIŠO.

Predsednik bo na tem sestanku podal detaje.

Washington, D. C. — Senatni odsek za zunanje zadeve bo v torek dopoldne intervjuval predsednika o detajlnih mirovni pogodbi in ustava lige narodov.

To poročilo je prišlo iz Belo hiše, ki je sledilo izmenjavam not med predsednikom senatnega odseka in predsednikom Wilsonom. Senatni odsek je spoznal, da ne more biti detajlnih informacij o mirovni pogodbi in se je odločil, da poskusi intervjuvati predsednika.

Senator Lodge je takoj po tem zaključku adresiral noto na predsednika, v kateri je vprašal predsednika za intervju. Mr. Lodge je kasneje izjavil, da je prejel od senatorja Hitchcocka informacije, da je predsednik pripravil sprejeti senatni odsek, ako je obveščen štiri in dvajset ur prej. Odsek je dal po teh informacijah predsedniku navodilo, da vpraša za intervju za katerem dobi odvek potrebna pojasnila s ozirom na mirovno pogodbo, kadar ima predsednik Wilson čas za intervju. Senator Lodge je po teh zaključkih sugestivno, da se intervju vrši v ponedeljek in da odsek želi, da se ne aratra zaupnim. Dodal je, da je senat sklenil, da se mirovna pogodba uvačuje na odprti seji in da se ta sklep tolmachi tako, da se ljudem ne pokaže, da se pogajajo, ampak da se pogajajo, ki bodo izročeni odseku.

Predsednik je sprejel pogoje, ki jih je stavil odsek, toda opazil je med vrsticami, da ni vzradoščen, ker so bile stavljene take zahteve za intervju. Tuzaulty, predsednikov privatni tajnik, je odgovoril, da se sestane vsi vtorek dopoldne ob desetih in da se predsednik strinja, da bodo njegove informacije dostopne ljudstvu. Republikanci bodo s sabo neali svoje zaključke glede pogodbe. S temi zaključki se baje strinjajo vsi republikanski senatorji izven senatorja McCumberja iz Severne Dakote. Lodgov program obsega tele rezervacije:

1. Jasna določba, ki varuje Monroejevo doktrino.
2. Da se črta ali popravi člen deset in v toliko, v koliko se tiče Združenih držav.
3. Jasna izjava, ki daje Združenim državam pravico, da same odločajo o avsonosti colnini in naseljevanju.
4. Neomajana pravica za u-makneute iz lige.
5. Nobena odločba lige se ne smatra za obvezno za Združene države, dokler ni sklep ameriškega zastopnika, ki je sodeloval pri določbi, odobril ameriški senat.

Te so spremembe, ki jih žele republikanci. Poleg teh zaključkov imajo republikanci še druge pomislilke, ki se nanašajo na pr. na šantunsko pogodbo in število zastopnikov Združenih držav v ligi narodov, ki ne sme po mnenju republikancev biti nižje od Velike Britanije.

USLUŽBENCI POULIČNE IN NADULIČNE ŽELEZNICE V NEW YORKU ZASTAVKALI.

New York, N. Y. — V nedeljo zjutraj so stopili v stavko uslužbenci podulčne in nadulčne železnice v mestu New York; 14.000 delavcev je prizadetih. Družba (Interborough Rapid Transit Co.) je izposlovala sodno prepoved proti stavkarjem in korporacijski svytnik Burr je izjavil, da bodo železnice nadaljevale z obratom, čeprav bo treba najeti vse policijske, vojaške in pomorske sile države za pomoč.

"KAJZERJA JE ŠE TREBA IN PIRAMIDA MIRU BO DOVRŠENA."

Pariz. — Francoski socialistični listi srdito napadajo zavezniške zaradi preobrata na Ogrskem: "Humanite" piše: "Vstolidenje Jožefa Habsburga v Budapešti je znamenje, da se vračamo nazaj v predvojne čase. Piramida miru ki je zgrajena iz sedmih milijonov mrličev, je zdaj dovršena in zadnja garancija za mir, ki še manjka — zadnji ornament piramide je, da se postavi vrh nje nemški tron s kaiserjem Viljemom."

MISTERIJOZNI MLINAR JE NASUKAL BANKIRJE.

S SABO JE ODNESEL NAD \$50.000.

Bankirji so jani, da so nasukali navihanu.

Chicago, Ill. — Redko se zgodi, da bankirji nasadejo navihanemu sleparju, ker spadajo sami med tiste ljudi, ki so precej navihani v denarnih zadevah. V Chicagu, ki je nekakšna Meka za sleparja vsega sveta, se je tudi to zgodilo, kar so ljudje smatrali, da je nemogoče.

Izgnilo je od \$50.000 do \$300.000, ki so bili lastnina neke bankirsk. skupine. Zadnji je imel to vsoto v rokah neki Herrman Blumson, kapitalist in mlinar, zelo misteriozen človek.

Povest o mahinačijah tega misterioznega mlinarja je precej dolga, preden je razvil svoj klopčič tako daleč, da je nasukal bankirje, ki čez drug se drugim odvijajo, da imajo izvevska metoda ni bila vsot. Te je smisljaje jim seveda ne bodo vratile denarja, ki pripovedujejo pa med vrsticami, da so bankirji imeli vseno trgovske stike s človekom, katerega trgovske metode jim ni- so ugajale.

Trgovina pomeni dobiček, kaj metoda, po ti se ne vpraša, je bilo še vedno vodilno načelo, če je šlo za dobiček. In to načelo je omamilo tudi bankirje, da niso bili tako oprezni, kot je pri njih v navadi, kadar pride k njim slepar je v bolj ponošeni obleki.

Misteriozni mlinar je otresel šikanski prah s svojih čevljev in je izginil iz mesta po načinu, pa katerem odhajajo vsi sleparji, kadar jim tja postanejo prevroča pod nogami.

Solez bankirjev ne bodo povrnale škode, ki jim jo je napravil misteriozni mlinar, ampak so le uteha za tiste, ki jokajo za denarjem, za katerega so jih otegnili bankrotni bankirji, ki so se roga- li opeharjenim vlagateljem, češ, na bi bolje pazili, v kateri banki ste naložili denar, ker dogodek dokazuje, da navihanemu sleparju tudi taki ljudje, ki pristeva- jo sebe glede vlaganja denarja med najbolj modre med najmo- drejšimi ljudmi.

NEZGODA NA OESTNI ŽELEZNICI.

Parkersburg, W. Va. — Na železniškem križišču je udarila lokomotiva v cestnoželezniški voz, ki je bil natlačen z izletniki. Osem oseb je bilo ubitih na mestu, več oseb je pa bilo težko poškodovanih.

100.000 NOVINCEV ZA ARMA-DO.

Washington, D. C. — Vojni vajnik Baker naznanja, da se je privajilo sto tisoč novincev od katerih je 68.000 bivših vojakov 35.000 teh novincev je služilo v Franciji.

POLVBENI ODBOR BO ŠE NADALJE PRODAJAL LADJE.

Washington, D. C. — John Barton Payne, novi predsednik plovbenega odbora, naznanja, da bo plovbeni odbor še nadalje prodajal lačje Americano, dokler kongres ne določi stalnega programa za ameriško trgovsko mornarico.

Jasno v ponedeljek in torek. Se- vernospadni veter.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$6.00 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik z uredništvom:

"PROSVETA"

2887 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v objavi n. št. (Julija 35-19) poleg valoga imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnikom potekla naročnina. Poročilo je pravilno, če se vam ne ustreli list.

OBESIMO NIŽJE!

Vročina pasjih dni je zopet pričela delovati na slovenske kraljevaše in treba bo poslali po konjedra, da jim pušča kri, ker se je batl, da jih od jeze zadene kap.

Kaj pa je ujezilo naše kraljevaše, ki so še pred enim tednim tajili svojo monarhistično servilnost?

Slovenci v Clevelandu so priredili dne 3. avgusta jugoslovanski dan. Slovenski kraljevaši so se poslužili vseh nečednih sredstev, da napravijo iz te prireditve velik neuspeh, ker se je vršila pod pokroviteljstvom slovenskih društev in organizacij, ki so združene v J. R. Z. Načrti niso uspeli in kraljevaši so se potuhnil, kajti manifestacija Slovencev v Clevelandu za federativno jugoslovansko republiko je bila tako ogromna, da so propagatorji monarhistične servilnosti spoznali, da med Slovenci ni prostora zanje.

V svoji potuhnenosti so napisali članek, v katerem prav grdo lažejo, da niso še nikdar delali propagande, da Jugoslavija postane kraljevina, češ, tole bo vleklo, ker so mislili, da so Slovenci že pozabili na resolucijo, ki so jo sprejeli in s katero so vse Slovence prodali enostavno kralju, kakor da so imeli pravico odločati o njih usodi. S tem potuhnenim člankom so mislili zbrisati vse svoje kraljevaške grehe od grdega psovanja slovenskih republikancev do najpodlejših denunciacij.

Namen je bil prozoren, zato ni bilo uspeha, ker če bi imeli resno voljo postati republikanci in se odpovedati monarhistični servilnosti, bi bili molče postali člani republikanskih organizacij.

Ta nova blamaža je pa tako silno razjezila naše ponizne kraljevaše, da so zopet segli po loparju in golifdi gnojnice, ker jim je lopar priljubljeno sredstvo, da se urijo z njim, kako jih bodo naštevati slovenskim republikancem na povelje iz kraljeve palače po tistem delu telesa, na katerem hrbet izgubi svoje ime, kadar se vrnejo domov. Gnojnice so pa tako vajeni, kot razvajena dama lepó dišočega parfuma, da ne morejo preživeti tedna, da se do vratu ne skopljejo v nji.

V zadnjem takem duševnem izbruhu pričenjajo naši slovenski kraljevaši "Ravno v najbolj kritičnem času, ko se končno odločujejo meje Jugoslavije itd."

Kdo se ne smeje, ko čita te besede, ko je vsi slovenski javnosti v Ameriki znano, če bi čakali na obrambo jugoslovanskih mej, da pride obramba jugoslovanskih mej od strani slovenskih kraljevašev, bi bili Italijani že zdavnaj zasedli Ljubljano.

Kraljevaški člankar se je zmotil, ko je pričel s temi besedami izlivati gnojnico, ampak pričeti bi moral takole, pa bi naslikal sebe in patra v Chicagu: "V času, ko farbamo katoliške Slovence v Ameriki, da je slovenski katoliški dnevnik nujen za obrambo vere, in ustanovljamo šifkartaško agenturo v New Yorku, da bomo po pristni kraljevaški metodi strigili naše rojake, ki se vračajo v staro domovino, pa pridejo ti nepoklicani republikanci in nas razkrinkajo."

Za tem čednim uvodom lažejo, da izdajatelj "Jugoslovanskega Svijeta" daje ukaze Jugoslovanskemu republikanskemu združenju. V kolikor je nam znano, je Don Niko Gršković, katerega sedaj njegovi nekdanji prijatelji zmrzajo z janičarjem, član Hrvatskega Zaveza, da je postal republikanec in da dela v Hrvatskem Zavezu za razširjenje republikanskih idej, nikdar pa ni bil član Jugoslovanskega republikanskega združenja.

Od kraljevašev ne moremo pričakovati kaj drugega, kajti pri njih je v navadi, da imajo voditelja, čeprav je ta voditelj večasi zelo prazna glava, da ima le kruno na glavi, pa je sposoben za voditelja. Zato sodijo, da imajo tudi slovenski republikanci voditelje.

Da ostanejo zvesti svojemu načelu "obrekuj kolikor moreš, nekaj bo že obviselo", so pogreli staro laž o mrhi. Dotičnemu, ki kraljevaši podtikajo te besede, da jih je zapisal, je imel še vedno toliko poguma, da je javno povedal, zakaj je nekaj napisal, če je napisal, kar se mu očita, kakor pove brez strahu voditeljem slovenskih kraljevašev, da kadar se ločijo s tega sveta, ne bo svet toliko izgubil, kakor če bi poginila ena sama šifkartaška mrha, kajti šifkartaška mrha je izvrševala vse svoje žive dni koristno delo za človeško družbo, voditelji slovenskih kra-

ljevašev pa še nikdar, ampak so vedno gledali, da so živeli od dela drugih in poneumnevanja ljudstva.

Od tistega dne, ko so se Slovenci pričeli v Ameriki organizirati proti krožku kraljevaških voditeljev, smo vedeli, da bodo vsakega obličali z gnojnico in mu podtikali vsakovrstna dejanja, ki se upa nastopiti proti tej kliki. Ali tako obličanje z gnojnico in nesramna lažnjiva podtikanja prav nič ne ženirajo poštenih ljudi, da nadaljujejo prav mirno svojo pot, čeprav se kraljevaška ščeneta zaganjajo vanje. Proti gnojnici služi dežnik, da se ne umaže obleka, kraljevaške laži se obesijo nižje, tako da jih lahko čita slovensko ljudstvo, za nagajivo in grizljivo šcene je pa dobra noga, in pošten človek pride nepoškodovan in čist na svoj cilj.

DOPISI.

Cleveland, O. — Glede delavskih razmer ne morem kaj posebnega poročati, ker je vse prejšnjim. Nekateri delajo več dni v tednu, nekateri pa manj. Draginja je pa tako velika, da nihče ne more zaslužiti za dnevne stroške, akoravno bi delal sedem dni v tednu. Ljudstvo je že v splošnem nezadovoljno z navijanjem cen živil in vsakdo se vračuje, kje je meja. Toda kakor izgleda bodo cene še vedno plezale nekam v neznanu višino. Sedaj se je vlada pričela nekoliko brigati za to draginjo, toda nimam dosti upanja, da bo imela kaj vseh, ker so razni veleproftitarji dobro zavarovali. Nekateri sicer pravijo, da je to samo pesek v oči ljudstvu, češar pa tudi jaz ne morem verjeti, ako se oziram na dnevna poročila, da so tu in tam prijeli katerega profitarja, zasegli mu nagromadena živila. Well, čakajmo in čas bo pokazal, koliko se bodo cene znižale živilom.

V Clevelandu je sedaj veliko zanimanje za konvencijo JRZ, katere se vrši meseca septembra. Vsi zavedni rojaki se pripravljajo za ta velepomemben dan vseh ameriških Slovencev, ko se prične konvencija, katere bo prva te vrste v zgodovini ameriških Slovencev. Vsi pričakujejo že nestrpno, katerega dne se prične. Priprave se že sedaj vršijo, da bodo dostojno sprejeli delegate. Nasprotniki sedaj kar molijo, ko so videli, kak vseh je imel zadnji piknik tukajšnje okrožne organizacije JRZ, ker tako velikega piknika še ni bilo v Clevelandu. Razumano, da so bili nekateri kraljevaši in monarhisti na skrivnem na delu, da bi zopet našagali po svoji stari metodi, toda dobili so le dolge nosove in z žalostjo so morali konstatirati, da je njih letina popolnoma poseblja od slane, katere je prišla od republikanske strani. Na skrivnem se sedaj mažejo s "copyright" poročili iz Pariza od znanega dohtarja, da jih ne mudijo preveč krči.

Pri nabiranju novih naročnikov za list "Prosveta" imam pa precejšnje težave. Toda nikar ne mislilo, da radi tega, ker se rojaki ne marajo naročiti na ta list, kateri je najbolj slovenski dnevnik v Ameriki, ampak radi tega, ker ga ima že skoro vsakdo. Kamor koli sem se prišel, povsod sem že opazil ta list. Vsa čast zavednim rojakom. Posebno v Collinwoodu. Tu že ni hiše, kjer bi rojaki ne bili naročeni na časnik "Prosveta".

Pri pobiranju naročnine imam pa več vsehpa in vsakdo radovoljno ponovi zaostalo ali pa poteklo naročnino. Činobolj nekateri nasprotniki "Prosvete" agitirajo proti, tem bolj se rojaki naročujejo. Sploh nasprotniki napredka vsrjajo brezplačno reklamo za ta list, za kar jim lepa hvala.

Čul sem pa marsikatero rojaka, ki se je izrazil, da bi bilo dobro ko bi "Prosveta" prihajala v večji obliki in prinášala še več tako dobrega čtiva kot ga sedaj. Pojasnil mu pa, da so velike težkoče radi splošne dragine, katere je zadela vse potrebščine tako tudi tiskarske. K temu še opomere le, ako se rojaki naročajo na list.

Radi tega pozivljam rojake širom Amerike, širite in naročujte se na list "Prosveta", ker ta list je edini delavski dnevnik v Ameriki in je last vseh članov "Slovenske narodne podporne jednote" in ni list kakih zasebnih interesov. "Prosveta" se ne havi ne s pošiljanjem denarja v stari kraj ne s prodajanjem "šifkart" kot se večinoma vsi slovenski listi v Ameriki. "Prosveta" piše le za napredek slovenskega naroda v Ameriki in je odvisna le od naroda samega, dočim drugi listi pišejo za svoje zasebne interese.

Pri "Prosveti" se ne gleda na noben dobiček ampak samo na koristi celokupnega članstva S. N. P. J. Čim več bo naročnikov tem bolj bo list. Drugi slovenski listi pišejo večinoma v svoje reklamne svrhe dočim piše "Prosveta" za napredek slovenskih delavcev v Ameriki, za napredek celokupnega slovenskega naroda. Valed tega je dolžnost vseh Slovencev, v prvi vrsti avdeč članov SNPJ, da širijo svoj list.

Kot že omenjeno, so rojaki v Collinwoodu napredni in da se zavedajo svoje narodne dolžnosti. Do sedaj so imeli edino eno zapreko v narodnostnem gibanju in to je pomanjkanje prostorov, kateri bi odgovarjali vsem potrebam. Toda, tudi ta zapreka je sedaj odstranjena po požrtvovalnem delu zavednih rojakov. Zgradili so "Narodni dom" in slovenska otvoritev tega doma se bo vršila 24. avgusta t. l. Kakor se razvizi iz vseh predpriprav bo ta otvoritev jako slovesna in z zelo obširnim programom. Odbor društva "Narodnega doma" je povabil vsa tukajšnja slovenska društva in tudi iz bližnje okolice, da se udeležijo te slavnosti in upam, da se bodo odzvala v polnem številu. Pozivljam jih tudi jaz, da se udeležijo po možnosti, ker bo ta slavnost prva te vrste v ti naselbini.

Poročevalec in zastopnik za "Prosveto".

Bresy Hill, Kans. — Od tukajšnjih društev smo poslali petičke na senatorja in kongresmane iz tukajšnjega distrikta, na katere smo sedaj dobili sledeče odgovore:

Od senatorja Charles Curtisa: My dear Mr. Južnik:

The Petition in regard to the controversy between Italy and Jugoslava came duly to hand and I was very glad to receive the same. I assure you it will give me pleasure to bring it to the attention of the Committee of the Senate having charge of this matter, and your suggestions, with others, will receive careful consideration by me when the question comes up.

Whith kindest regards and hoping to hear from you whenever I can be of service to yourself or friends, I am Very truly yours Charles Curtis.

Od kongresmana P. P. Campbell:

Mr. Martin Južnik, Mulberry, Kansas.

My dear Mr. Južnik:

I am in receipt of your Petition of the 25th ult, and have read same with a great deal of interest. All matters pertaining to the peace treaty come before the Senate for ratification and not the House of Representatives of which I am a member. I want assure you, however, that I have much interest in and sympathy for the young Jug-Slavic nation and will neglect no opportunity which may be presented to me to said and encourage it.

Very truly yours P. P. Campbell.

Drugi njegov odgovor se glasi:

Mr. John Homec, Mulberry, Kansas.

My dear Mr. Homec:

I am in receipt of your Petition of the 25th ult, and have read same with a great deal of interest. All matters pertaining to the peace treaty come before the Senate for ratification and not the House of Representative of which I am a member. I want to assure you, however, that I have much interest in and sympathy for the young Jugoslavia nation and will neglect no opportunity which may be presented to me to aid and encourage it.

Very truly yours P. P. Campbell.

Iz navedenih odgovorov se razvizi, da so z malimi izjemami vsi zastopniki in kongresu in senatu na strani Jugoslovancov in naklonjeni mladi jugoslovanski državi. Ravno ti odgovori so precejšnja batina za vse italijanske imperijalistične in aneksistične politkarje, kateri hočejo ugrabiti najlepše dele Jugoslavije.

Ako bi se JRZ oztroma eksekutiva te organizacije tako zelo ne potoevala za pravične zahteve Jugoslovancov, bi bili že vsi Slovenci in Jugoslovani sploh obsodeni v narodno smrt v krajih, katere ima sedaj Italija zasedene. Toda končna odločitev teh krajev bo padla v ameriški zbornici, kjer bo prišla na dnevni red ratifikacija mirovne pogodbe. Kolikor se mora razvideti iz odgovorov posameznih senatorjev in kongresmanov, se bo Italija moralna zadovoljiti z minimalnimi zahtevami, to je, da bo morala prepušiti Jugoslaviji vse slovenske kraje, do katerih ni upravičena iz nobenih razlogov.

Vsak rojak mora razvideti, kdor le ni popolnoma udarjen s slepoto, da JRZ deluje za pravično rešitev jugoslovanskega vprašanja z vsemi močmi in radi tega moramo podpirati to organizacijo kolikor nam le prepuščajo razmere in okoliščine ter sredstva. Kajti to organizacijo čaka še ogromno dela in le od nas rojakov je odvisno, kako ga bo izvedla. Izvršila je že ogromno dela, dočim so njeni nasprotniki metali polena pod noge najboljaktivnim članom eksekutive ter poskušali vsa sredstva, da jih spravijo v zapor. In to iz same gile zagrizenosti. Nasprotniki JRZ nimojo drugega kot samo velika usta in drugega nič. Niti enega pozitivnega dela nimajo pokazati, kateri bi v resnici koristili le količkaj celokupnemu slovenskemu narodu ali Jugoslaviji sploh: Bahajo se pa z pavovim perjem, kot sraka.

Pozivljam vse rojake in Jugoslovance sploh, da naj podpirajo "Jugoslovansko republikansko združenje" in da naj ostanejo zvesti načelom in principom prave demokracije, v kateri edino je prava svoboda in prostost. Na čelo za JRZ.

John Homec.

Boljševiki in židje.

Stockholm. — (Piše I. D. Levin v "Chicago Daily News") — V zapadni Evropi in Ameriki vladajo mneneje, da je boljševiško gibanje v Rusiji večinoma v židovskih rokah in da židovski boljševiki kontrolirajo Rusijo. To mnenje je napačno. V Rusiji je štiri milijoni židov, toda v ruski sovjetski vladi je samo osem židov, medtem ko je v svetu ljudskih komisarjev in na čelu vladnih oddelkov vsega skupaj 48 mež. Štirideset najvišjih sovjetskih uradnikov je po rodu pravoslavni in po narodnosti so trije Leti, dva Poljaka, dva Armena, eden Georgijane in ostali so čisti Rusi.

Židovski sovjetski uradniki so sledeči: Trocki, Litvinov, Steinberg, Zinovijev, Šklovski, Kamenev, Sklijanjski in Stekolov. To so vsi. Ali še ti le po imenu židje, kajti že davno so zavrgli židovsko vero in šege in nimajo ničesar skupnega z navadnimi židi v Rusiji ali kjerkoli na svetu.

Tukaj sledi imenik sedanjih članov ruske sovjetske vlade:

Nikolaj Lenin (Vladimir Uljanov), predsednik sveta ljudskih komisarjev; Kalinin, predsednik centralnega izvrševalnega odbora sovjeto (sovjetska zbornica); Gregorij Čičerin, poverjenik zunanjih zadev; Maksim Litvinov, nadomestni poverjenik zunanjih zadev; Leon Trocki, poverjenik za vojno; N. Krilenko, nadomestni poverjenik za vojno; Podvojski, drugi nadomestni poverjenik za vojno (sedaj v Ukrajini); Di-benko, poverjenik za mornarico (sedaj na Krimu); L. Karakaš, drugi pomožni poverjenik za zunanje stvari; A. L. Lučanarski, poverjenik za prosveto; M. Pokrovskij, nadomestni poverjenik za prosveto; Leonid Krasin, poverjenik za pošto, brzojav in trgovino; V. Nevskij, nadomestni poverjenik za pošto, brzojav in trgovino; A. M. Ljubovij, drugi pomožni poverjenik za pošto, brzojav in trgovino; V. Podbelski, tretji pomožni poverjenik za komunikacije in trgovino; N. Kre-stinski, poverjenik za finance; I. Gukovskij, nadomestni pover-

jenik za finance; I. Steinberg, poverjenik za justico; P. Stulika, nadomestni poverjenik za justico; D. Kurški, drugi nadomestni poverjenik za justico. A. Semaško, poverjenik za zdravstvo in higijeno; A. Curupa, poverjenik za prehrano; Aleksander Kolontaj, poverjenik za socialno skrb; V. Schmidt, poverjenik za delo; A. Šlijapnikov, nadomestni poverjenik za delo; V. Petrovskij, poverjenik za potranje stvari; S. Šeraga, poverjenik za poljedelstvo; L. Kolegajev, nadomestni poverjenik za poljedelstvo; V. I. Trutkovskij, poverjenik za krajevno avtonomije; A. B. Rikov, predsednik najvišjega gospodarskega sveta; V. Miljutin, nadomestni predsednik gospodarskega sveta; I. Stalin (žagažil), poverjenik za državno kontrolo; V. Bonč-Brujerij, upravitelj sveta ljudskih komisarjev; L. Pečijeva, tajnik sveta ljudskih komisarjev; G. Zinovijev, predsednik petrografskega sovjeta; Šklovski, petrogradski zastopnik poverjeništvu zunanjih stvari; L. Kamenev, predsednik moskovskega sovjeta; A. Sklijanjski, predsednik revolucionarnega vojnega sveta; polkovnik Vajzelis, vrhovni poveljnik sovjetske armade; E. A. Berens, vrhovni poveljnik sovjetske mornarice; Fedor Žeržinski, predsednik vsruske izredne komisije za pobiranje protirevolucije; Peters, predsednik revolucionarne sodišče v Moskvi; A. Lomon, načelnik gosudarkega oddelka; V. Larin, predsednik komisije za go spodarstvo; A. Avanesov, tajnik centralnega izvrševalnega odbora sovjeto; U. Stekolov (Nahiknes), urednik moskovskih "Izvestij"; Safarov, urednik petrogradske "Pravde"; V. Kerzencev, ravnatelj ruske telegrafске agature.

Med navedenimi 48. sovjetskimi uradniki je samo osem židov po rodu, ki so že našeti, dočim je v Rusiji štiri milijone židovskega prebivalstva. Če kdo misli, da so židje igrali glavno vlogo v revoluciji in da imajo od nje največ koristi, se jako moti. Ruski židje niso bili proletarij, pač pa v o grobni večini trgovci, meštarji in podjetniki, torej spadajo v buržoazni razred. Ker ta razred največ trpi vedno revolucije, so ravno židje najbolj prizadeti in njihov položaj v sovjetski Rusiji je tak, da ne morejo ničesar upati od bodočnosti, ako ostane sovjetski vstev in moči.

Socializacija trgovine je židom vladala vsa sredstva za staro življenje. V Rusiji danes ni mesta za kupca, trgovca in meštarja niti za kapitalista. Res je, da imajo židje izna revolucije državljanske pravice in nihče jih več ne preganja, ali izgubili so svoje stare ekonomske pravice in zdaj ne morejo več iskati privatnega dobička. Za židje v Rusiji je vsled tega nastal velik problem; prole-tarij, delavci in kmetje nočejo biti; za državo nočejo producirati, kaj naj store in kam naj grede?

Ko sem v Moskvi govoril z nekaterimi vodilnimi židi in jim omenil, da se nameravajo ameriški židje seliti v Rusijo, so se začudili in rekli: "Kadar izvedo, da bi se 95 odstot. židov v boljševiški Rusiji isselilo rajši danes kot jutri kam drugam, ne bodo več mišili." In v resnici mislijo ruski židje na veliko iseljevanje, ako se vzdrži sovjetska republika. Mnogi pričajo v Ameriko, toda velika večina govori o Palestini kot o njihovi bodoči "objubljeni deželi". Pojaki in galitski židje so tudi teh misli.

Židovski organizacija "Šekel" ki šteje 600.000 članov, je pričela propagirati na masno iseljevanje v Palestino. Voditelji organizacije so otvorili kampanjo za poljedelstvo in vrtnarstvo manje med židi. Pozivajo vse židovske družine, da obdelujejo vrtove in se na ta način pripravijo za bodoče življenje v Palestini.

Ruski židje sovražijo boljševike. Prvič zato, ker jim je boljševiška revolucija odvzela trgovino, drugič pa zato, ker jim hoče zdaj odpravi vsa židovska žila in zavode. Značilno je, da židje bolj čitajo tistih osem svojih "rojakov" v vladi, kakor pa ruske boljševike. Židovski boljševiki bolj zatirajo židovsko vero, kot pa pravoslavni oziroma nekristovski.

Kdor torej verjame še v kakšen židovski boljševiški vpliv na Ruskem, je v veliki moti. Čim sem prišel v Rusijo, sem se hotel natanko prepričati koliko je resnice o tem vplivu, z načel sem, da se v veliki večini Rusi ome ali, ki gradi novg socialno vlad.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

"DOMAČA" POLITIKA.

"Slovenec" priobčuje: Zadeva odstavitve črnomeljkega uradništva, ki se je omenila večeraj v dveh poročilih iz Zagreba, je na vsi moč resna in važna državni ter ljudski interesi zahtevajo, da se stvar v luči javnosti brezobzirno pojasni.

Pred nedavnim časom je prišel iz Beograda od notranjega ministra Pribičevića brzjavni ukaz, da se mora vse uradništvo črnomeljkega okraja, od okrajnega glavarja, do zadnjega sluga, nemudoma, in sicer brzjavno odstaviti ter poslati na druga mesta.

Ravnatoko se morata brzjavno prenesti slovenjegraški glavar dr. Ipavc ter brežiški glavar dr. Koropec. Ta ukrep se je izvršil preko glave deželne vlade, na podlagi informacij "verodostojne osebe", ki je v Beogradu intervenirala. Pribičeviću se je zdelo, primerno, da se za mnenje deželne vlade in njene uradne informacije prav nič ne briga in stavi zasebno informacijo "neznanca" nad celokupno avtonomijo naše dežele.

Brez vsake disciplinarne preiskave, brez vsakega zaslišanja prizadetih uradnikov, brez navedbe vzrokov se prevrže cel uradniški aparat ene pokrajine v par urah. Družine, ki so mnogo let v kraju bile udomačene, imele tam svoje hiše in svoja posestva, so kar čez noč, ne da bi vedele za vzrok, vržene iz svojih razmer in si ne smejo in ne morejo pomagati.

Včerajšnji "Slovenski Narod" ječja, da so bile "razmere v črnomeljskem okraju takšne, da se vsako čudi, da je država mirno prenašala gonjo združenih kočevarjev, Radicevcev, bošjevičev in Šušterčičev, ki jih družici ena sama misel" akodavati mladi državi. Kako neosnovana, otročja in bedasta je ta trditve, dokazuje dejstvo, da je večeraj Pribičević brez vsake preiskave brzjavno preklcal svoj brezglavi ukaz. Če bi bilo po "Narodu", bi moral ostati ta netakten, žaljiv, našo deželno vlado in naše uradništvo ponižujoč ukrep še nadalje in veljati. Globokomno namreč brblja: "Valed tega se ministrstvu ne more šteti v zlo, če je izvršilo iz službenih ozirov potrebno premeščanje."

Ta ukrep, ki ni povzročil drugega kot nered in zmešnjavo v uradovanju glavarstev, razburjenje in upor med ljudstvom, nevoljo med uradnistvom, par tisočakov denarne zgube za prizadete družine, nezaupanje v državo in brezmiselno prevažanje prtljage in pohištva, ta ukrep se zdi "Narodu" potreben. Le v glavi pristnega "demokrata" se more producirati taka misel. Ukazovanje Pribičevića je tarokiranje in ne javno upravljanje. S takim tarokom naj očeruje Hrvatako s svojim koruptnim uradnistvom ne pa Slovencev. To lahkomišelnost in brezumno početje zamore okodovati najvitalnejše koristi države, povečati javni nered in pospeševati gibanje "boljševikov", ki se ga "Narod" tako boji.

Taka upravna politika se more poroditi le pri ljudeh, ki vohajo povsod za "velezidajalec" in "zločinec" ter kličejo po prekem sodu in vislicah, kot po zapopadku vse državne modrosti. Res, lepa "domača" politika.

To so jugoslovanski "National-verbändlerji".

Narodno predstavništvo.

Beograd, 27. jun. — Predsednik dr. Pavlovič otvoril seja ob 9. uri 45 minut. Predloženi sta bili dve interpelaciji. Potem se je prešlo na dnevni red. Njegova prva točka je nadaljevanje diskuzije o interpelaciji Ribarčević do ministra za prehrano glede na blagovni promet med čehoslovaško republiko in našo državo. Miloje Jovanović želi, da se obravnava o tej interpelaciji prične čimprej, ker je bila uredba izvršena, ko je bil on minister. Tudi se že dalje časa

govori, da je tukaj marsikaj takega, kar bi se moralo javno obsojati. Želi, da se navedejo dejstva o tej pogodbi, ki jo je sklenil s čehoslovaško republiko. Ribarac mu zakliče, da je nitkov (lopov). Nato nastane glušljiv hrup zaradi te žalitve. Slišijo se razne psovke. Predsednik prekine sejo. Ko se seja iznova prične, se Ribarac opraviči zaradi žalitve. Jovanović nadaljuje svoj govor o pogodbi. Za njim govori Ribarac. Finančni minister Ninčič izjavi, da ga med to diskuzijo ni bilo v zbornici in da ne ve, kaj je rekel Jovanović. Klje in govori o nabavi oglja. Po predlogu Miletičevem se odgodi seja na popoldan in se nadaljuje ob 17. uri. Govore Hanžek, Ilić, minister Korošec, Miletič, Ribarac, dr. Marinković in drugi. Naposled se sklene, izročiti stvar anketi.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Zverinski umor v Tržiču. Dne 11. julija je izvršil delomrzni Leopold Seydl v Tržiču na Gorenjskem nezasišlan umor. Tega dne popoldne je prišel Seydl, rojen na Gorenje Štajerskem, k gospe Brela, soprogu delovodje pri tvrdki Kozina, v Pristavo pri Tržiču ter ji ponujal sladkor. Pripovedoval je, da ima sladkor spravljen nekje v gozdu ter namigaval, da bi šla hčerka z njim in prinesla sladkor domov. Gospa Brela nič hudega sluteč, je poslala hčerko Milado z Seydlom po sladkor. V "Flisovem borštu" je Seydl Milado najbrže zlorabil. Dekletce se je seveda branilo, a zločinec ji je zadržnil vrat s tanko verižico in še z vrvice. Odvzel ji je tudi uhane iz ušes. Ko Milado le ni bilo domov, so bili starši zanj v skrbeh ter so jo šli iskati. A ni je bilo nikjer. Prišel je večer, minila je noč, a hčerke še ni bilo domov. Raznesla se je govoric, da je Milada v Duplem. Oče se poda tja, toda naključje je hotelo, da se je srečal s Seydlom, ki ni hotel nič vedeti o Miladi. V soboto popoldne se je odpeljal Seydl v Kranj, da prodaja uhane umorjene deklice. Sum je takoj letel na Seydla. Orožniki so mu bili za petami ter ga aretirali. Seydl pa ni hotel povedati, kje je njegova žrtev. Ko so ga orožniki gnali, da jim pokaže kraj zločina, jih je namenoma vedel v drugo smer, trdeč, da se ga je dekle zhalo, mu uteklo ter padlo v globok jarek, kjer se je najbrže ubilo. Slednjič so pa vendar našli mrtvo Milado. Ko so orožniki gnali Seydla zopet v Tržič, ga je hotelo prebivalstvo linčati. Red so vzdržali orožniki le s težavo. Včeraj so Seydla izročili deželnemu sodišču v Ljubljani. — Zločinec se izgovarja na domače prepire, ki jih je vedno imel v rodbini. Umor je žalosten, grozen pojav, ki kljub temu, da je zločinec alkoholik, vendar skrajne obsodbe vreden in kaže na propalost zastrupljenega alkoholika, ki naj je postal že zaradi socialnih razmer ali naravne dispozicije alkoholik in zločinec.

Šimen.

Joško Ovan.

(Dalje.)

"Ali sem te zate dal učiti rokodelstva, da boš sedaj bulil v knjižnici?"

In Šimen se je čutil nesrečnega. Takrat je zopet srečal črnooko. Tudi njej se ni godilo bolje. Oče je umrl, bratje so odšli v Ameriko in hiša je bila zadolžena. Pustiti je morala šolo in delati v prodajalnici. Bilo mu je tesno pri sren, ko jo je srečal. Kot blisk mu je bilo pred očmi tisto ponižanje. Ona je bila njegov brezupen ideal. Dekle ni bilo več tako ošabno, ali kljub temu je Šimen čutil, da je v njenih besedah še precej arogance.

"Ali se spominjaš, Franeka, tistih pisem, ki sem ti jih pisal v drugem razredu in kako me je potem učiteljica pretepla?" jo je vprašal boježe in jo toplo pogledal.

"Otročarija! Jaz sem že pozabila, obudujem pa tvoj dober spomin."

Pogledala ga je živo s svojimi črnimi očmi, da je Šimnu skoraj zastala sapa. Rad bi bil govoril dalje, kakor je imel vse lepo pripravljeno, ali v hipu mu je vse padlo iz glave. Ker je molčal, se je dekle obrnilo.

"Zbogom Šimen!" in bil je konec.

Tisto noč je sanjal o njej. Sprehajala sta se po poljih in rožnih livadah. Povedal ji je, da jo ljubi — samo njo. In ona? Srca mežljivo je sklonila glavo in Šimen je gledal vso beloto njenega vrata. Nalahko je okrenila glavo in ga pogledala. Oh, ta pogled, ognjen in vroč! Šimen ga je čutil v sanjah in njegova duša se je topila ob njem. Ljubim te, Franeka, Franeka! In pritiskal je njegovo roko na svoje prsi.

Zbudil se je. Zmeneal si je oči in bil je ves srečen. Bil je sam. Namesto rožnih livad je bil kup sena in pri nogah mu je predel maček. Takrat se je začela Šimnova prva ljubezen.

Šimen je trpel. Kljub vsej svoji malodušnosti je bil ponosen, a kadar se je poniževal, je njegova pohosna stran trpela pekleske muke. Ponižanje je trajalo dalje. Kadar je mogel izpregovoriti par besed, čisto praznih in banalnih, je bil srečen, četudi je vedel, da je neumno kar govori.

Nekoč jo je vprašal. Bilo je v nedeljo popoldne. Skrbel je že od jutra, da jo dobi samo. Vedel je že vnaprej, kakšen bo njen odgovor, ali vprašati je hotel vseeno. Bil je krasen dan. Rože so cvetele in polja naokrog so divno zelena. Šimen je korakal po stezi, mahal z rokama in govoril sam s seboj. — "Poglej, tepec," mu je govoril notranji glas, "ali nimaš že dovolj teh neslanosti? Ona te ne mara, to veš, a kljub temu hočeš uganjati pred njo svojo žalostno komedijo. Bedak! Pojdi na polje, med svet in pozabi na tisto kričlo." — Šimen si je pa odgovarjal: "Da, pametno; res je komedija, ali ne morem si pomagati, če me pa noge ne nesejo proč od nje. Oh, samo vprašam jo, čisto mirno jo vprašam — in potem je še dovolj časa, če se čem obesiti."

Tako je modroval Šimen. Naenkrat je bila ona pred njim. Prišla je izza ovinka tako naglo, kakor da je padla z nebes. Spreletela ga je vročina. Najmanj desetkrat si je odpel in zapel suknjič in dajal si je korajžjo. "Vrag me vzemi, da sem tak strahopetec in le takrat kadar srečam njo!" Pozdravil jo je in nehote stopil s steze. Deklica se spoznala njegovo zadrego in se poredno nasmejala.

"Lep dan, Franeka, kaj ne?" je izjezljil in si potegnul z roko po laseh, kakor da hoče pogladiti svoje misli. "Da," je odgovorila in hotela je mimo. Šimen je uvidel, da sedaj je čas. "Franeka!" Ono se obrne. "Franeka, poslušaj, ti ne veš —"

Dalje ni mogel. Ona je zrla v tla in se igrala z majhnim solničnikom. Nekaj časa je bilo tiho. "Šimen," — mu je končno Franeka pomagala iz zadreg — "jaz vem, kaj bi rad rekel. Slutim že dolgo, da me imaš rad, ampak obljubiti ti ne morem ničesar; to je nemogoče."

Njene oči, črne kot oglje, so ga mirno gledale. Njemu se je zavrtelo pred očmi. (Nadaljevanje prihodnjaj.)

POTOP. Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje)

"Čemu naj se izbiram, ko te že imam! Ti lahko v Vodoktah delaš, kar ti je drago; nu, ako niso moji podložniki, ko so bili tukaj, napravili kaknega prestopka, čemu jih iganjati! Ti ne razumeš, kaj se pravi: služiti pod jednim praporom in skupno hoditi na boj. Nobeno sorodstvo ni močnejše od skupne službe. Vodi pa tudi, da so mi oni rekli že mnogokrat življenje, kakor tudi jaz njim. In ker so sedaj brez strehe, ker jih preganja poleg tega še zakon, potrebujejo tembolj ravno sedaj zavetja. Saj so skoraj sami plemiči in veljaki, izvzemši Zenda, ki sam ne ve, čevag sin je; takega lahkoživeca ne najdeš v vsej ljudovladi. Ko bi ga ti slišala, kako zna on oponašati zverjad in uče, mahoma bi se ti prikupil."

Pri teh besedah se Kmitič zasmje, kakor da bi med njima ne bilo nikdar kaknega razdora. Ona pa je sklepala roke in ni vedela, kako naj sedaj govori z njim.

"Zgodi se torej volja božja!" reče naposled. "Ker odrekaš, pa pojdi še ti svojo pot. Bog ne zapusti sirote!"

"Jaz, da se te odrekam?" vpraša Kmitič zadrženo.

"Da; ako ne z besedo, pa z dejanjem. Ako se ne odrečeš ti mene, se pa jaz odrečem tebe. . . kajti nikdar ne postanem žena človeku, katerega obtežujejo vest solze in človeška kri, za katerim kažejo s prstom katerega nazivljajo izobčenecem, razbojnikom in izdajalcem!"

"Kakim izdajalcem? . . . Ne draži vendar moje potrpežljivosti, da ne ušinih dejanja, katero bi moral pozneje obžalovati. Naj me takoj ubije strela, naj me odpelje škrt, če sem izdajca, jaz, ki sem stal domovini na strani celo takrat, ko so drugi že vsi pobesili roke!"

"Ti ji stojiš na strani in delaš isto, kar počne nja sovražnik, ker jo teptaš, ker ubijaš v njej ljudi, ker se ne zmeniš ne za božje, ne za človeške postave! In naj mi tudi poči sree, vendar nočem biti žena takega človeka, nočem. . ."

"Ne govori mi kaj takega, da ne zbesnim! Angelji nebeski, rešite me! Če me ne vzameš prostovoljno, pa te vzamem po sili, akoprav bi branila vsa družal po dvorih, ne izvzemši Radzivita in kralja; dasi bi mi branil celo sam škrt z rogov, dasi bi moral prodati dušo vragu. . ."

"Ne kliči hudih duhov, da te ne slišijo!" ga kriči Alenka, in stegne roke pred se. "Kaj torej hočeš od mene?" "Da si pošten. . ."

Oba umolketa. Tišina nastane. Slišati je bilo samo Andrejevo hropenje. Poslednje Alenkine besede so prodrele oklep, ki je obkoljeval njegovo vest. Čutil je svoj poraz in ni vedel za odgovor. Na to je jel hoditi urnih korakov po sobi, ona pa je nepremično sedela na mestu. Obema je težko delo to dolgo molčanje.

"Zdrava ostani!" reče nakrat Kmitič. "Z Bogom! Naj te Bog navdahne z drugimi mislimi!" odvrne Alensandra. "Grem! Gorak je bil tvoj napoj, kisel tvoj kruh! S kisom in žolčem si me napojila!" "Ti si mogoče misliš, da si me napajal s sladčico," odvrne ona trepetajočim glasom in solzami očmi. "Da si mi zdrava!" "Zdrav ostani. . ."

Kmitič stopi k vratom, urno pa se obrne, skoči k njej, prime jo za obe roki in reče: "Za rane Kristusove! Ti si mar želiš, da naj mrtev padem s konja na poti!"

Alenka začne jokati; on pa jo objame in jo drži z rokami, trepetajočo na vsem životu, in ponavljajo skozi zobe: "Bij me, če veruješ v Boga! Bij, ne bode ti žal!"

Naposled pa reče: "Ne jokaj, Alenka! Za Boga, ne jokaj! Kaj sem zakrivil! Vse storim, kar želiš. One odpravim v Upiti poravnam vso zadevo. . . Drugače začnem živeti. . . ker te ljubim. . . Za Boga! sree mi hoče počiti. . . samo ne jokaj. . . ne odtegni mi svoje ljubezni. . ."

Tako jo je pomiril in ona se je slednjic pomirila.

"Pojdi z Bogom! Gospod naj nama prinese zopet mir. Ne čutim se razžaljene, le v sreču čutim bol. . ."

Mesec se je že visoko popel nad srebrno polje, ko je odjezdil Kmitič s svojimi spremljevalci v svoj Ljubici. Jezdijo so čez Volmontovice, toda po krajši poti, ker so zmrznila jezera radi mraza, valed česar je bilo potovanje čez nje popolnoma varno.

Stražnik Soroka se približa Kmitiču ter vpraša:

"Gospod stotnik! Kje se hočemo nastaniti v Ljubiciu?"

"Poheri se!" mu odgovori Kmitič.

Na to odjezdi naprej in z nikomur ne izpregovori besedice. Sree mu je razdirala žalost in jeza; najbolj se je pa jezil na samega sebe. Bila je to prva noč v njegovem življenju, v kateri si je jel izpraševati vest, in to izpraševanje mu je bilo težje od najtežjega oklepa. Komaj je prišel v te kraje, je že na slabem glasu, in kaj učini, da popravi javno mnenje! Prvi dan je dovolil streljanje in razuzdanost v Ljubliču in se izgovarjal, da ni zakrivil tega. Potem so vojaki provzročili krivico mešancom, on pa je dovrnil! Gorje! planil je na poneveško posadko, pobil ljudi ter zapodil častnike nage po snegu. . . Tožil ga bodo in on izgubi pravdo. Obsodijo ga na izgubo imetja, časti, mogoče celo življenja. Nikdar ne bo mogel več zbirati razbojnikov, rogati se postavam, čem oženi in nastani v Vodoktah; boriti se ne bo mogel več na lastno roko, marveč v domačem bojnem krdlu. Tam ga najde in doseže pravica. Sicer pa tiči, naj bi ga tudi ne doletela kazen, vendar nekaj odurnega v teh prestopkih, katerih se mora sramovati. Mogoče se da še popraviti samopašnost, toda spomin na njo ostane v človeških srečih, v njegovi vesti in v sreču Alenke. . .

POZOR! ROJAKI! POZOR! Ta slika vam predstavlja poštno potrdilo naše jugoslovenske državne pošte, katero smo dobili s par sto drugih z današnjo pošto. Potrdila pričajo, da je pošta v domovini dobila in izplačala vse nakaznice, katere smo do zadnjega junija odposlali. Vsako potrdilo je lastnoročno podpisano od naslovnika. ZAGREB Ertesítés kifizetett utalványról. Obaviesť o izplačenoj deznačnici. 26 MAI 1919. A magy. kir. postahivatal: Kr. ág. post. ured. John Nemeth State Bank, 1597 Second Avenue, New York, N. Y.